

LAKI MAATALOUDEN HARJOITTAMISESTA LUOPUMISEN TUKEMISESTA
21.7.2006/612

1 luku
Yleiset säännökset

1 §
Lain tarkoitus

Tämän lain nojalla myönnetään luopumistukea maatalousyrittäjille, jotka maatalouden rakenteen parantamiseksi pysyvästi luopuvat maatalouden harjoittamisesta siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §
Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan toimenpiteisiin, joiden perusteella maatalouden harjoittamisesta luovutaan vuosina 2007–2010.

Luopumistukeen sovelletaan vastaavia periaatteita kuin maatalouden varhaiseläkejärjestelmässä, josta säädetään Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1698/2005. Luopumistuki myönnetään kuitenkin kokonaan kansallisista varoista.

3 §
Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) maatilalla yhden tai useamman peltoa käsittävän tilan tai tilanosan muodostamaa maatilatalouden harjoittamiseen tarkoitettua yksikköä; harjoitettaessa porotaloutta maatilaksi katsotaan myös porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaissa (45/2000) tarkoitettu porotaloustila tai siihen verrattava muu tila;
- 2) maataloudella peltoviljelyä, karjataloutta, turkistarhausta ja muuta eläinten pitoa, kasvihuonetuotantoa, vihannesviljelyä, marjan- ja hedelmänviljelyä sekä muuta puutarhaviljelyä, kalanviljelyä, mehiläistaloutta, porotaloutta, ammattimaista metsästystä, marjastusta ja sienestystä sekä muuta edellä tässä kohdassa tarkoitettuun toimintaan rinnastettavaa tuotantoa, joka koskee eläinten kasvatusta, lihan tai muiden eläimestä saatavien tuotteiden tuotantoa, viljan tai muiden elävien kasvien tuotantoa taikka muuta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden tuotantoa;
- 3) maatilataloudella maataloutta ja maatalouden yhteydessä harjoitettua metsätaloutta;
- 4) maatalousyrittäjällä jäljempänä 5 §:ssä tarkoitetuin tavoin maataloutta harjoittavaa henkilöä;

5) eläkelaitoksella maatalousyrittäjän eläkelaisissa (1280/2006) tarkoitettua Maatalousyrittäjien eläkelaitosta; ja (22.12.2006/1282)

6) kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain (1558/1991) 3 §:ssä tarkoitettua toimielintä, viranhaltijaa tai luottamushenkilöä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin siitä, mitä pidetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden tuotantotoimintana.

4 § Luopuminen

Luopumisella tarkoitetaan maatalouden harjoittamisen lopettamista siten, että luopuja toteuttaa maatilallaan sukupolvenvaihdoksen luovuttamalla maatilallaan peltomaan ja tuotantorakennukset tilanpidon jatkajalle taikka luovuttaa tai vuokraa omistamansa maatilallaan peltomaan lisäalueeksi tässä laissa säädetyllä tavalla.

Jos luopuja harjoittaa porotaloutta, luopumisella tarkoitetaan porotalouden harjoittamisen lopettamista siten, että luopuja toteuttaa porotilallaan sukupolvenvaihdoksen luovuttamalla tuotantorakennukset ja -rakennelmat sekä omistamansa porot porotalouden jatkajalle tai omistamansa porot lisäporoiksi toiselle porotalouden harjoittajalle tässä laissa säädetyllä tavalla.

Luopumisen katsotaan tapahtuneen, kun:

- 1) tämän lain mukaista sukupolvenvaihdosluovutusta tai maatilallaan peltomaan luovutusta tai vuokraamista lisämaaksi koskeva luovutuskirja on allekirjoitettu ja maatilallaan tai lisämaaksi luovutetun tai vuokratun peltomaan hallintaoikeus on siirtynyt luovutuksensaajalle; jollei hallinta siirry luovutuskirjan allekirjoituspäivänä, katsotaan luovutuskirjan allekirjoituksen ja hallinnan siirron ajankohdista jälkimmäinen luopumisen ajankohdaksi;
- 2) tämän lain mukaisessa sukupolvenvaihdosluovutuksessa yhtiöosuuden tai osakkeiden luovutusta koskeva luovutuskirja on allekirjoitettu;
- 3) luovutuskirja on allekirjoitettu, jos luopujan tila on porotaloustila.

Edellä 3 momentin 1 kohdassa luovutuskirjalla tarkoitetaan myös vuokrasopimusta.

5 § Maatalousyrittäjä

Tässä laissa tarkoitetaan maatalousyrittäjällä:

- 1) henkilöä, joka omaan tai yhteiseen lukuun itse työhön osallistuen harjoittaa maataloutta;
- 2) henkilöä, joka harjoittaa maataloutta avoimessa yhtiössä tai kommandiittiyhtiössä siten, että hän on vastuunalaisena yhtiömiehenä ottanut maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä säädetyn vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen; ja (22.12.2006/1282)

3) henkilöä, joka harjoittaa maataloutta osakeyhtiön lukuun siten, että hän on ottanut maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä säädetyn vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen lain 3 §:n 6 kohdassa tarkoitettuna maatalousyrittäjänä. (22.12.2006/1282)

Mitä tässä laissa säädetään maatalousyrittäjän aviopuolisosta, sovelletaan myös henkilöön, jonka kanssa maatalousyrittäjä jatkuvasti elää avioliittoa solmimatta yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa ja joka on ottanut toiminnastaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen. (22.12.2006/1282)

2 luku **Luopujaa koskevat edellytykset**

6 § **Luopuja**

Oikeus luopumistukeen on omaan tai yhteiseen lukuun harjoittamastaan maataloudesta pysyvästi luopuvalla:

- 1) maatilán tai sen osan omistavalla maatalousyrittäjällä;
- 2) 1 kohdassa tarkoitetun maatalousyrittäjän aviopuolisolla, vaikka hänellä ei ole omistusoikeutta maatilaa; ja
- 3) 1 kohdassa tarkoitetun maatalousyrittäjän leskellä, jos luopumisen kohteena oleva maatalo kuuluu omaisuuteen, johon leskellä on avio-oikeus.

Oikeus luopumistukeen on lisäksi 5 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetussa yhtiössä harjoittamastaan maataloudesta pysyvästi luopuvalla maatalousyrittäjällä, jos luopumisen kohteena oleva maatalo on yhtiön omistuksessa ja hallinnassa.

Mitä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetään, sovelletaan myös 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun henkilön aviopuolisoon.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitettua henkilöä kutsutaan jäljempänä luopujaksi.

7 § **Toimiminen maatalousyrittäjänä**

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja on luopumista edeltävän kymmenen vuoden ajan harjoittanut maataloutta 5 §:ssä tarkoitettuna maatalousyrittäjänä ja että hän on vähintään viiden vuoden ajan välittömästi ennen luopumista ollut vakuutettu maatalousyrittäjänä maatalousyrittäjän eläkelain nojalla. Tällöin vakuutuksen voimassaoloaikaan rinnastetaan aika, jona vakuutus on ollut keskeytettynä maatalousyrittäjän työkyvyttömyyden perusteella saaman kuntoutustuen vuoksi. (22.12.2006/1282)

Vakuutuksen voimassaoloaikaan rinnastetaan myös aika, jona vakuutus on ollut keskeytyneenä maatalousyrittäjälle ennen 1 päivää tammikuuta 2007 alkaneen työkyvyttömyyden perusteella myönnetyn osatyökyvyttömyyseläkkeen vuoksi. Mitä tässä

momentissa säädetään, sovelletaan kuitenkin vain 1 päivää tammikuuta 2008 edeltävään aikaan.

8 §

Luopujan ikää koskevat edellytykset

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja on täyttänyt:

- 1) 56 vuotta, jos luopuminen tapahtuu luovuttamalla luopujan lapselle tai muulle lähisukulaiselle maatilán pelot ja tuotantorakennukset maatilán sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseksi tai luovuttamalla maatilán koko peltomaa lapselle tai muulle lähisukulaiselle luovutuksensaajan tai tämän aviopuolison maatiláan lisáalueeksi taikka jos luopuminen tapahtuu luovuttamalla porot;
- 2) 57 vuotta, jos luopuminen tapahtuu vuonna 2007 tai 2008 luovuttamalla muulle kuin 1 kohdassa tarkoitettulle henkilölle maatilán peltomaa lisáalueeksi luovutuksensaajan tai tämän aviopuolison maatiláan;
- 3) 60 vuotta, jos luopuminen tapahtuu luovuttamalla muulle kuin 1 kohdassa tarkoitettulle henkilölle maatilán pelot ja tuotantorakennukset sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseksi tai luopuminen tapahtuu vuonna 2009 tai 2010 luovuttamalla muulle kuin 1 kohdassa tarkoitettulle henkilölle maatilán peltomaa lisáalueeksi luovutuksensaajan tai tämän aviopuolison maatiláan tai jos luopuminen tapahtuu vuokraamalla maatilán peltomaa lisáalueeksi.

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on kuitenkin, ettei luopuja luopumisen tapahtuessa ole täyttänyt 63 vuotta.

Edellä 1 momentissa muulla lähisukulaisella tarkoitetaan luopujan lapsen aviopuolisoa, luopujan aviopuolison lasta ja tämän aviopuolisoa, luopujan veljen tai sisaren lasta ja tämän aviopuolisoa sekä luopujan aviopuolison veljen tai sisaren lasta ja tämän aviopuolisoa. Mitä 1 momentissa säädetään aviopuolisosta, sovelletaan myös 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun henkilöön.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja ikärajoja sovelletaan myös luopumisen tapahtuessa luovuttamalla maatilán omistavan yhtiön osuudet tai osakkeet.

9 §

Luopuminen ennen vähimmäisiän saavuttamista

Jos luopujina ovat aviopuolisot, joista vanhemmalla on oikeus luopumistukeen tämän lain säännösten mukaisesti, nuoremmalla puolisoilla on oikeus luopumistukeen, jos luopuminen tapahtuu aikaisintaan viisi vuotta ennen kuin hän saavuttaa 8 §:ssä säädetyn iän.

Jos luopujana on maatalousyrittäjän leski tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä saavan henkilön puoliso, luopujalla on oikeus luopumistukeen, jos luopuminen tapahtuu aikaisintaan viisi vuotta ennen kuin luopuja saavuttaa 8 §:ssä säädetyn iän. (22.12.2006/1282)

Jos luopujana on maatalousyrittäjä, joka on harjoittanut maataloutta yhtymän osakkaana yhdessä sellaisen vanhemman sisaruksensa kanssa, jolla on oikeus luopumistukeen tämän lain säännösten mukaisesti, yhtymän nuoremmalla osakkaalla on oikeus luopumistukeen, jos luopuminen tapahtuu aikaisintaan viisi vuotta ennen kuin hän saavuttaa 8 §:ssä säädetyn iän.

Luopumistukea ei kuitenkaan suoriteta 1–3 momentissa tarkoitetuille luopujille iän saavuttamista koskevan 8 §:n 1 momentissa säädetyn edellytyksen täyttymistä edeltävältä ajalta.

10 §

Luopumistuen saamisen estävät eläkkeet

Oikeutta luopumistukeen ei ole luopujalla, joka luopumisen tapahtuessa saa:

1) kansaneläkelain (568/2007) tai kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) mukaista toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, yksilöllistä varhaiseläkettä, työttömyyseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä; tai (21.12.2007/1293)

2) maatalousyrittäjän eläkelain mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä, yksilöllistä varhaiseläkettä, työttömyyseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai osa-aikaeläkettä. (22.12.2006/1282)

11 §

Luopumista ja maatilaa koskevat edellytykset

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja hakee luopumistukea ennen 4 §:ssä säädettyä luopumista ja että luopuminen tapahtuu kahdentoista kuukauden kuluessa siitä, kun 36 §:ssä tarkoitettu ehdollinen päätös on annettu.

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopumisen kohteena olevan maatilán peltomaasta ei ole kolmen viimeisen vuoden aikana ennen luopumista luovutettu olennaista osuutta vastoin tässä laissa säädettyjä tavoitteita. Tämän lain tavoitteiden vastaisena ei pidetä luovutusta, joka on johtunut pakottavista taloudellisista vaikeuksista, vaiheittain toteutetusta sukupolvenvaihdoksesta, lisämaan luovutuksesta lähialueen viljelijöille tai muun kuin tonttimaan luovutuksesta valtiolle tai kunnalle, jos valtiolla tai kunnalla olisi ollut oikeus saada luovutettu alue pakkolunastuksena tai etuosto-oikeuden käyttämisen seurauksena taikka jos luovutukseen on ollut muu näihin rinnastettava painava syy. Lisämaan luovutuksen osalta edellytetään, että luovutus on koskenut enintään neljännessä tilan peltoalasta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, millä perusteilla edellä tarkoitettuja ja kooltaan vähäisiä luovutuksia ei pidetä tämän lain tavoitteiden vastaisina.

12 §

Luopujaa luopumisen jälkeen koskevat rajoitukset

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja luopumisen tapahduttua pysyvästi lopettaa kaupallisen maatalouden harjoittamisen ja ettei hän tee metsätalouden hankintatyötä.

Kaupallisen maatalouden harjoittamiseksi ei katsota eläinten pitämistä lemmikkieläiminä, jollei niitä kasvateta tuotantotarkoituksiin. Luopumisen jälkeen luopuja voi pitää enintään kaksi hevosta tai kolme poroa. Jos luopujina ovat aviopuolisot, puolisot yhdessä voivat pitää enintään kaksi hevosta. Poroja saa pitää vain omatarvekäyttöä varten. Hevosia ei saa käyttää siitoseläiminä.

Edellä 1 momentissa säädetyn estämättä luopuja voi kuitenkin tehdä seuraavia metsien käyttöä ja hoitoa edistäviä töitä:

- 1) metsänuudistaminen;
- 2) nuoren metsän hoito;
- 3) kulotus;
- 4) nuoren metsän hoidon yhteydessä tehty energiapuun korjuu;
- 5) kunnostusojitus;
- 6) metsänterveyslannoitus; ja
- 7) metsätien tekeminen.

13 §

Yhteisössä harjoitetun maatalouden lopettaminen

Mitä 12 §:ssä säädetään kaupallisen maatalouden harjoittamisen lopettamisesta, koskee myös sellaista maataloutta, jota luopuja on harjoittanut kokonaan tai osaksi omistamassaan yhteisössä tai muussa maataloutta harjoittavassa yhteisössä määräävässä asemassa.

Luopuja saa luopumisen jälkeen yksin tai yhdessä perheenjäsenensä kanssa omistaa 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua maataloutta harjoittavan muun kuin 19 tai 21 §:ssä tarkoitetun osakeyhtiön osakkeista määrän, joka tuottaa enintään 15 prosentin osuuden äänistä. Luopujan on kuitenkin luopumisen jälkeen lopetettava työskentely johtavassa asemassa sellaisessa maataloutta harjoittavassa osakeyhtiössä, josta hän omistaa osakkeita yksin tai yhdessä perheenjäsenensä kanssa. Luopuja ei saa olla luopumisen jälkeen vastuunalaisena yhtiömiehenä 3 §:ssä tarkoitettua maataloutta harjoittavassa avoimessa yhtiössä tai kommandiittiyhtiössä.

Edellä 2 momentissa perheenjäsenellä tarkoitetaan luopujan aviopuolisoa sekä luopujan kanssa samassa taloudessa asuvaa henkilöä, joka on hänelle sukua suoraan ylenevässä tai alenevässä polvessa.

Johtavalla asemalla tarkoitetaan työskentelemistä osakeyhtiön hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana taikka toimimista muussa vastaavassa asemassa.

14 §**Muun ansiotoiminnan rajoitukset**

Luopumistukea ei makseta ennen kuin luopuja on toimittanut eläkelaitokselle selvityksen myös muiden kuin 12 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ansiotöiden lopettamisesta tai niiden vähentämisestä siten, että hänen niistä saamiensa ansiotulojen määrän voidaan arvioida jäävän pienemmäksi kuin 523,61 euroa kuukaudessa. Edellä mainittu ansiotuloraja tarkistetaan vuosittain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna tulona ei kuitenkaan pidetä omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettua omaishoidon tukea eikä perhehoitajalaissa (312/1992) tarkoitettua palkkiota. Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös 9 §:ssä tarkoitettuun luopujaan hänen saavuttaessaan 8 §:ssä säädetyn iän.

3 luku**Luopumistavat****15 §****Sukupolvenvaihdosluovutus**

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua siten, että luopuja toteuttaa maatilallaan sukupolvenvaihdoksen luovuttamalla maatilaa peltomaan ja tuotantorakennukset maatalouden harjoittamista varten sellaiselle tilanpitoa jatkavalle luovutuksensaajalle:

- 1) jolla on riittävä ammatillinen pätevyys maatalouden harjoittamiseen;
- 2) joka ei ole täyttänyt 40:tä vuotta;
- 3) jonka pysyväisluonteiset tulot muusta kuin maatilataloudesta ja tilalta käsin harjoitetusta maatilatalouden liitännäistoiminnasta luopumishetkellä arvioituina eivät ylitä 55 000 euroa vuodessa;
- 4) joka elinkeinosuunnitelmalla osoittaa, että luopumisen kohteena oleva maatila tai hänelle muodostuva maatila on taloudellisesti elinkelpoinen ja että maatilalla yritystoiminnasta voi saada luopumista seuraavien viiden vuoden ajan kunakin vuonna tuloa vähintään 10 000 euroa;
- 5) jolle muodostuvan maatilaa voidaan katsoa täyttävän tuotantosuuntansa mukaiset muun lainsäädännön vaatimukset, jotka koskevat ympäristöä ja eläintensuojelua, sekä elintarvikelain (23/2006) vaatimukset, jotka koskevat tässä laissa tarkoitettua maatalouden harjoittamista; ja
- 6) joka sitoutuu viljelemään maatilaa ja asumaan tilalla tai sellaisella etäisyydellä siitä, että tila tulee asianmukaisesti hoidetuksi huomioon ottaen eläinsuojelulain (247/1996) säännökset ja muut vastaavat säännökset, niin kauan kuin luopujalle maksetaan luopumistukea, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan.

Jos 1 momentin 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetut edellytykset eivät täyty luopumishetkellä, luovutuksensaajan on annettava sitoumus 1 kohdassa tarkoitetun edellytyksen täyttymisestä viimeistään luopumista seuraavien kahden kalenterivuoden aikana ja 4 ja 5 kohdassa tarkoitetun edellytyksen täyttymisestä luopumista seuraavien kolmen vuoden aikana.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna sukupolvenvaihdosluovutuksena ei kuitenkaan pidetä maatalan peltomaan ja tuotantorakennusten luovuttamista sellaiselle luovutuksensaajalle, joka on jo ennen 1 momentissa tarkoitettua luovutusta aloittanut tilanpidon siten, että hänelle on myönnetty maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 10 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu nuorten viljelijöiden aloitustuki tai sitä vastaavan aikaisemman lainsäädännön mukainen käynnistystuki eikä tilanpitoa ole aloitettu samalla maatilalla, josta luopumiseen luopuja hakee luopumistukea.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin niistä seikoista, jotka on sisällytettävä elinkeinosuunnitelmaan ja jotka otetaan huomioon maatalan taloudellista elinkelpoisuutta arvioitaessa, maatalan yritystulon määrittämisestä sekä eläkelaitokselle esitettävistä selvityksistä yritystulon määrittämiseksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös tarkemmin, miten osoitetaan maatalan täyttävän ympäristöä, hygieniää ja eläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset, sekä luovutuksensaajalta edellytettävästä koulutuksesta ja käytännön kokemuksesta.

16 §

Luovutus lisäalueeksi maatalousyrittäjälle

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua myös siten, että luopuja luovuttaa maatalan peltomaan osina tai kokonaan lisämaaksi maatalouden harjoittamista varten yhdelle tai useammalle luovutuksensaajalle:

- 1) joka luopumisen tapahtuessa harjoittaa maataloutta maatilalla, johon luopujan pelto tulee lisämaaksi;
- 2) joka on ottanut maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:n säännösten mukaisesti sanotussa laissa säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen maatilatalouden harjoittajana; (22.12.2006/1282)
- 3) joka ei ole täyttänyt 50 vuotta; (21.12.2007/1293)
- 4) jonka maatalan peltoala luovutuksen johdosta kasvaa vähintään kahdella hehtaarilla; ja
- 5) joka sitoutuu viljelemään tilaa niin kauan kuin luopujalle maksetaan luopumistukea, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan.

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi vuosina 2007 ja 2008 tapahtua myös siten, että luopuja vuokraa maatalan peltomaan osina tai kokonaan lisämaaksi maatalouden harjoittamista varten yhdelle tai useammalle luovutuksensaajalle, joka täyttää 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luovutuksensaajan maatilana tulee sijaita sellaisella etäisyydellä lisämaaksi luovutetusta peltoalasta, että yhdysviljely on mahdollista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää enimmäisetäisyydestä.

17 §

Luopuminen porotalouden harjoittamisesta

Jos luopujan tila on porotaloustila tai siihen verrattava tila, luopuminen voi tapahtua:

1) luovuttamalla porot sekä luovutuksensaajalle tarpeelliset tuotantorakennukset ja rakennelmat 15 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävälle, porotalouden harjoittajaksi ryhtyvälle luovutuksensaajalle, jolle muodostuu vähintään 80 poron porokarja; tai

2) luovuttamalla porot porotaloutta ennestään harjoittavalle poronomistajalle, joka on ottanut 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun vakuutuksen poronomistajana, joka täyttää 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyt ikäedellytykset ja jonka yritys luovutuksen johdosta kasvaa vähintään 20 porolla.

Luovutuksensaajan on sitouduttava harjoittamaan porotaloutta niin kauan kuin luopujalle maksetaan luopumistukea, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna sukupolvenvaihdosluovutuksena ei kuitenkaan pidetä porojen ja tuotantorakennusten luovuttamista sellaiselle luovutuksensaajalle, joka on jo aikaisemmin ryhtynyt porotalouden harjoittajaksi siten, että hänelle on myönnetty porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain 18 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu nuorten viljelijöiden aloitustuki tai sitä vastaava aikaisemman lainsäädännön mukainen käynnistystuki.

4 luku

Yhtiöitä koskevat luopumistavat

18 §

Sukupolvenvaihdos henkilöyhtiössä

Jos luopujana on 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu maatalousyrittäjä, luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua sellaisella sukupolvenvaihdosluovutuksella, jossa luopuja luovuttaa yhtiöosuutensa luopumisen kohteena olevan maatilana omistavassa avoimessa yhtiössä tai kommandiittiyhtiössä luovutuksensaajalle, joka:

1) täyttää 15 §:ssä säädetyt edellytykset ja antaa yhtiön puolesta 15 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun sitoumuksen;

2) täyttää luopumisen tapahduttua maatalousyrittäjän eläkelain 3 ja 7 §:ssä säädetyt vakuuttamisen edellytykset luopumisen kohteena olevalla maatilalla harjoittamansa maatalouden perusteella; ja (22.12.2006/1282)

3) sitoutuu olemaan luovuttamatta yhtiöosuuttaan ja toimimaan yhtiössä vastuunalaisena yhtiömiehenä niin kauan kuin luopumistukea maksetaan, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yhtiön on sitouduttava pitämään omistuksessaan ja hallinnassaan luopumisen kohteena oleva maatila ja viljelemään sitä niin kauan kuin luopumistukea maksetaan, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan. Yhtiön on myös sitouduttava täyttämään 15 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetyt edellytykset.

Kun luopujana on 1 momentissa tarkoitettu maatalousyrittäjä, luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua sukupolvenvaihdosluovutuksella myös siten, että avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö luovuttaa maatilalla pellot ja tuotantorakennukset 15 §:ssä säädetyllä tavalla.

19 § Sukupolvenvaihdos osakeyhtiössä

Kun luopujana on 5 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu maatalousyrittäjä, luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua sukupolvenvaihdosluovutuksella siten, että luopumisen kohteena olevan maatilalla omistavan osakeyhtiön kaikki osakkeet luovutetaan luovutuksensaajalle, joka:

1) täyttää 15 §:ssä säädetyt edellytykset ja antaa osakeyhtiön puolesta 15 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun sitoumuksen;

2) täyttää luopumisen tapahduttua maatalousyrittäjän eläkelain 3 ja 7 §:ssä säädetyt vakuuttamisen edellytykset lain 3 §:n 6 kohdassa tarkoitettuna maatalousyrittäjänä luopumisen kohteena olevalla maatilalla harjoittamansa maatalouden perusteella; ja (22.12.2006/1282)

3) sitoutuu pitämään omistuksessaan sellaisen määrän tämän osakeyhtiön osakkeita, että hänellä on niiden perusteella määräysvalta osakeyhtiössä niin kauan kuin luopumistukea maksetaan, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan.

Osakeyhtiön on 1 momentissa tarkoitetussa luovutuksessa sitouduttava pitämään omistuksessaan ja hallinnassaan luopumisen kohteena oleva maatila sekä viljelemään sitä niin kauan kuin luopumistukea maksetaan, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan. Osakeyhtiön on myös sitouduttava täyttämään 15 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetyt edellytykset.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulla luovutuksensaajalla katsotaan olevan määräysvalta yhtiössä, jos hän omistaa yksin tai yhdessä aviopuolisonsa kanssa yli puolet yhtiön osakkeista tai, jos hänellä on yksin tai aviopuolisonsa kanssa osakeomistuksensa perusteella yli puolet äänistä.

Jos kysymyksessä on 1 momentissa tarkoitettu luopuja, luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua myös siten, että osakeyhtiö, jonka lukuun luopuja on harjoittanut maataloutta, luovuttaa luopumisen kohteena olevan maatilalla pellot ja tuotantorakennukset 15 §:ssä säädetyllä tavalla.

20 §**Sukupolvenvaihdosluovutus henkilöyhtiölle**

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua myös siten, että luopuja luovuttaa maatilan peltomaan ja tuotantorakennukset sukupolvenvaihdosluovutuksella 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua maataloutta harjoittavalle avoimelle yhtiölle tai kommandiittiyhtiölle, jos:

1) maatilan hankkivassa yhtiössä vastuunalaiset yhtiömiehet täyttävät 15 §:ssä säädetyt edellytykset ja antavat 15 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun sitoumuksen;

2) 1 kohdassa tarkoitetut vastuunalaiset yhtiömiehet täyttävät luopumisen tapahduttua maatalousyrittäjän eläkelain 3 ja 7 §:ssä säädetyt vakuuttamisen edellytykset luopumisen kohteena olevalla maatilalla harjoittamansa toiminnan perusteella; ja (22.12.2006/1282)

3) 1 kohdassa tarkoitetut vastuunalaiset yhtiömiehet sitoutuvat olemaan luovuttamatta yhtiöosuuttaan ja toimimaan yhtiössä vastuunalaisina yhtiömiehinä niin kauan kuin luopumistukea maksetaan, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan.

Edellä 1 kohdassa tarkoitetun yhtiön on sitouduttava pitämään omistuksessaan ja hallinnassaan luopumisen kohteena oleva maatila ja viljelemään sitä niin kauan kuin luopumistukea maksetaan, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan. Yhtiön on myös sitouduttava täyttämään 15 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetyt edellytykset.

21 §**Sukupolvenvaihdosluovutus osakeyhtiölle**

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua myös siten, että luopuja luovuttaa maatilan peltomaan ja tuotantorakennukset sukupolvenvaihdosluovutuksella 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua maataloutta harjoittavalle osakeyhtiölle seuraavin edellytyksin:

1) määräysvalta maatilan hankkivassa osakeyhtiössä on maatalousyrittäjällä, joka täyttää 15 §:ssä säädetyt edellytykset ja joka antaa osakeyhtiön puolesta 15 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun sitoumuksen;

2) 1 kohdassa tarkoitettu maatalousyrittäjä luopumisen tapahduttua täyttää luopumisen kohteena olevalla maatilalla harjoittamansa toiminnan perusteella maatalousyrittäjän eläkelain 3 ja 7 §:ssä säädetyt vakuuttamisen edellytykset lain 3 §:n 6 kohdassa tarkoitettuna maatalousyrittäjänä; (22.12.2006/1282)

3) 1 kohdassa tarkoitettu maatalousyrittäjä sitoutuu pitämään omistuksessaan sellaisen määrän osakeyhtiön osakkeita, että hänellä on niiden perusteella määräysvalta osakeyhtiössä niin kauan kuin luopumistukea maksetaan, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan;

4) 1 kohdassa tarkoitettu osakeyhtiö sitoutuu pitämään omistuksessaan ja hallinnassaan luopumisen kohteena olevan maatilan ja viljelemään sitä niin kauan kuin luopumistukea

maksetaan, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan, ja täyttämään 15 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetty edellytykset.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla maatalousyrittäjällä katsotaan olevan määräysvalta osakeyhtiössä, jos hän omistaa yksin tai yhdessä aviopuolisonsa kanssa yli puolet yhtiön osakkeista tai, jos hänellä on yksin tai aviopuolisonsa kanssa osakeomistuksensa perusteella yli puolet äänistä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös 15 §:ssä säädetty edellytykset täyttävään luovutuksensaajaan, joka hankkii maatilán omistukseensa perustettavan osakeyhtiön lukuun. Luovutuksensaajan tulee tällöin antaa 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettut sitoumukset perustettavan yhtiön lukuun.

5 luku

Eri luopumistapoja koskevat yhteiset säännökset

22 §

Luovutustavat

Pellon ja tuotantorakennusten luovutus voi tapahtua kauppana, lahjana tai vaihdolla muuhun kuin maa- ja metsätalousmaahan. Edellä 18 §:n 1 momentissa ja 19 §:n 1 momentissa tarkoitettu yhtiöosuuden tai osakkeiden luovuttaminen voi tapahtua kauppana tai lahjana.

Jos luopujana on 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu henkilö, luovutuksena pidetään myös lesken ja perillisten välistä ositusta ja perinnönjakoa.

Edellä 16 §:n 2 momentissa tarkoitettu luovutus vuokraamalla voi tapahtua vähintään kymmenen vuoden ajaksi tehdyllä vuokrasopimuksella.

Jos luopujan tila on porotaloustila tai siihen verrattava tila, 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu porojen ja tuotantorakennusten sekä -rakennelmien luovutus voi tapahtua kauppana tai lahjana.

23 §

Luovutuksensaajien lukumäärä

Edellä 15 ja 16 §:ssä, 18 §:n 3 momentissa ja 19 §:n 4 momentissa tarkoitettu luovutus voi tapahtua myös kahdelle luovutuksensaajalle ja heidän aviopuolisoilleen yhdessä. Tällöin molempien tai, jos kyse on aviopuolisoista, ainakin toisen on täytettävä, mitä 15 ja 16 §:ssä luovutuksensaajasta säädetään.

Jos maatilán pellot tai osa niistä luovutetaan yhteisesti 1 momentissa tarkoitetuille luovutuksensaajille yhdessä viljeltäväksi, luovutuksensaajien on sitouduttava pitämään pellot jakamattomina omistuksessaan ja hallinnassaan tässä laissa säädettyjen sitoumusten voimassaoloajan. Sama koskee vuokraamalla toteutettua luovutusta. Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös luovutettaessa pellot yhteisesti aviopuolisoille, vaikka vain toinen heistä täyttäisi luovutuksensaajaa koskevat edellytykset.

Edellä 19 §:n 1 momentissa ja 21 §:ssä tarkoitettu luovutus voi tapahtua myös luovutuksensaajalle ja hänen aviopuolisolleen yhdessä. Tällöin aviopuolisoista toisen on täytettävä kaikki ehdot ja molempien on sitouduttava yhdessä puolisonsa kanssa pitämään omistuksessaan sellainen määrä osakkeita, että luovutuksensaajilla yhdessä on määräämisvalta 19 tai 21 §:ssä tarkoitettussa osakeyhtiössä niin kauan kuin luopumistukea maksetaan, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan.

24 §

Sukupolvenvaihdosluovutus erikseen viljeltäväksi

Sen estämättä, mitä 23 §:ssä säädetään, 15 §:ssä, 18 §:n 3 momentissa ja 19 §:n 4 momentissa tarkoitettu sukupolvenvaihdosluovutus voi tapahtua myös siten, että luopumisen kohteena olevasta maatilasta luovutetaan erilliset maatilat 15 §:ssä säädetyt ehdot täyttävälle luovutuksensaajille erikseen viljeltäviksi:

1) jos erikseen luovutettavien mautilojen yhdysviljely ei ole tarkoituksenmukaista ottaen huomioon tilojen välinen etäisyys sekä niiden tuotantosuunta tai tuotantosuuntaan verrattavat seikat, kullakin maatilalla on sen luovutuksensaajalle tarpeelliset asuin- ja tuotantorakennukset ja kukin maatila on erikseen luovutettuna luovutuksensaajien esittämien selvitysten perusteella 15 §:ssä tarkoitettulla tavalla taloudellisesti elinkelpoinen; tai

2) jos erikseen luovutettavilla mautiloilla on tuotantosuunta huomioon ottaen tarpeelliset tuotantorakennukset ja kullakin erikseen luovutettavalta mautilalta saatavan yritystulon voidaan arvioida olevan viitenä luovutusta seuraavana kalenterivuotena vähintään kolme kertaa niin suuri kuin elinkelpoiselta mautilalta 15 §:n 1 momentin 4 kohdassa edellytetään.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun mautilan yritystulon laskemiseen ja arviointiin noudatetaan soveltuvin osin, mitä mautilan taloudellisen elinkelpoisuuden arvioinnista 15 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään. Edellä tarkoitetun mautilan yritystulon vähimmäismäärästä ja yritystulosta tehtävistä vähimmäispoistojen määrästä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Erikseen luovutettavan mautilan luovutuksensaajan on esitettävä eläkelaitokselle selvitys 1 momentin 2 kohdassa säädetyt edellytyksen täyttymisestä.

Erikseen luovutettaviin mautiloihin sovelletaan myös, mitä 23 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

25 §

Porotalouden sukupolvenvaihdosluovutus useammalle luovutuksensaajalle

Edellä 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu luovutus voi tapahtua useammalle kuin yhdelle luovutuksensaajalle, jos kullekin luovutuksensaajalle luovutuksen seurauksena muodostuu vähintään 150 poron porokarja.

26 §

Luopumisen kohteena oleva maatila ja sallitut pidätykset

Luopumisen tulee koskea mautilan koko peltomaata. Luopumisen kohteena olevaan mautilaan katsotaan kuuluvaksi myös siitä vuokratut peltoalueet, jollei niitä sijaintinsa

perusteella tai muusta vastaavasta syystä voida pitää luopumisen kohteena olevasta maatilasta erillisinä.

Luopujilla on kuitenkin oikeus jättää luopumisen ulkopuolelle seuraavat kohtuullisen kokoiset alueet:

1) talouskeskusalue, jolla sijaitsevat asuinrakennukset sekä muissa kuin 15 ja 18–21 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa maatilalan talousrakennukset; ja

2) omassa taloudessa tarvittavien puutarha- ja kasvitarhatuotteiden viljelemistä tai asuinrakennuksen rakentamista varten peltoalue, joka saa olla enintään 10 prosenttia luopumisen kohteena olevasta peltoalasta, ei kuitenkaan suurempi kuin yksi hehtaari.

27 §

Luopujan velvollisuus luopua kaikesta peltomaasta

Jos luopuja yksin tai yhdessä aviopuolionsa kanssa taikka luopujan aviopuoliso omistaa useampia maatiloja, on niiden kaikkien peltomaasta luovuttava tässä laissa säädetyin tavoin. Jos luopuja tai hänen aviopuolionsa omistaa luopumisen kohteena olevan maatilalan lisäksi ainoastaan osuuden muusta maatilasta, ei tämän maatilalan muilta osaomistajilta edellytetä peltomaasta luopumista. Luopujan ja hänen aviopuolionsa on kuitenkin lopetettava maatalouden harjoittaminen omaan tai yhteiseen lukuun myös tällaisella tilalla.

Jos 5 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu luopuja on yhtiössä harjoittamansa maatalouden rinnalla harjoittanut yksin tai yhdessä aviopuolionsa kanssa tai aviopuolison omistamalla peltomaalla maataloutta omaan tai yhteiseen lukuun, on hänen ja hänen aviopuolionsa luovuttava myös edellä mainitusta peltomaasta tässä laissa säädetyin tavoin.

6 luku

Luopumistuen määräytyminen

28 §

Luopumistuen osat

Luopumistuki muodostuu perusmäärästä ja täydennysosasta.

Luopumistuen perusmäärä perustuu maatalousyrittäjälle maatalousyrittäjän eläkelain nojalla vahvistettuun työtuloon. (22.12.2006/1282)

29 §

Perusmäärän määräytyminen

Luopumistuen perusmäärä on yhtä suuri kuin se maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka maatalousyrittäjälle olisi myönnetty, jos hänellä luopumisen tapahtuessa olisi ollut oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Perusmäärää määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon oikeutta eläkkeeseen työntekijän eläkelain 74 §:ssä luetelluista etuuksista eikä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidosta tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaista etuutta. Edellä mainittujen etuuksien perusteena olevia tuloja tai työntekijän eläkelain 76

§:n 4 momentissa tarkoitettuja laskennallisia tuloja ei oteta huomioon tulevan ajan eläkkeen perusteena olevissa ansioissa. (22.12.2006/1282)

Perusmäärän suuruutta määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon oikeutta eläkkeeseen, joka perustuu maatalousyrittäjän eläkelain 10 a §:ssä tarkoitettuna apurahansaajana työskentelyyn, maatalousyrittäjän työ- tai virkasuhteeseen taikka muuhun kuin maatalousyrittäjän eläkelaisissa tarkoitettuun yrittäjätoimintaan. (19.12.2008/999)

Perusmäärään sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 80 §:ssä säädetään työkyvyttömyyseläkkeen määrittämisestä entisin perustein, jos luopuja on ennen luopumista saanut työkyvyttömyyseläkettä kuntoutustukena. Työntekijän eläkelain 74 §:ssä luetelluista etuuksista tai valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidosta tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella karttunutta eläkettä tai etuutta ei kuitenkaan oteta huomioon perusmäärää määrättäessä.

Luopumistuen perusmäärään sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 92–95 §:ssä säädetään ensisijaisten etuuksien vähentämisestä eläkkeestä sekä mitä lapsikorotuksesta säädetään maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1281/2006) 29 §:ssä. Perusmäärä tarkistetaan yleisten palkka- ja hintatasossa tapahtuneiden muutosten mukaan siten kuin työntekijän eläkelain 98 §:ssä säädetään. (22.12.2006/1282)

30 §

Osatyökyvyttömyyseläkettä saavan perusmäärä

(22.12.2006/1282)

Maatalousyrittäjän eläkelain mukaista osatyökyvyttömyyseläkettä saavan maatalousyrittäjän luopumistuen perusmäärä on yhtä suuri kuin se maatalousyrittäjän eläkelain mukainen täysi työkyvyttömyyseläke, joka maatalousyrittäjälle olisi myönnetty, jos hänen osatyökyvyttömyyseläkkeensä olisi luopumisen tapahtuessa muutettu täyden eläkkeen suuruiseksi. Perusmäärää määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruisena työntekijän eläkelain 74 §:ssä luetelluista etuuksista tai valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidosta tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella karttunutta eläkettä tai etuutta. Muilta osin perusmäärään sovelletaan, mitä 29 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu maatalousyrittäjän eläkelain mukainen osatyökyvyttömyyseläke muutetaan luopumistuen perusmääräksi siitä ajankohdasta lukien, kun luopumistukea aletaan 38 §:n mukaisesti maksaa. Maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen osatyökyvyttömyyseläkkeen maksaminen lakkaa edellä mainitusta ajankohdasta lukien.

31 §

Luopumistuen täydennysosa

(21.12.2007/1293)

Luopumistuen täydennysosa on yhtä suuri kuin se kansaneläke, joka luopujalle olisi myönnetty, jos hänellä luopumisen tapahtuessa olisi ollut oikeus työkyvyttömyyseläkkeenä myönnettyyn kansaneläkkeeseen. Täydennysosaa laskettaessa ei kuitenkaan sovelleta, mitä kansaneläkelain 21 §:ssä säädetään eläkkeen määrän suhteuttamisesta Suomessa asuttuun aikaan. Täydennysosaa määrättäessä otetaan tulona huomioon kansaneläkelain

22 §:n 1 momentissa tarkoitettua eläkettä tai korvausta vastaava ulkomailta maksettava jatkuva eläke tai korvaus.

Täydennysosaa laskettaessa sovelletaan, mitä kansaneläkelaisissa säädetään eläkkeen määräytymisestä puolisoille myös silloin, kun kysymys on tämän lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetuista henkilöistä. Täydennysosaan ei kuitenkaan sovelleta kansaneläkelain 5 §:n 2 momenttia. Sen jälkeen kun luopumistuki on myönnetty, täydennysosan määrää tarkistetaan vain kansaneläkelain 24 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen perhesuhteiden muutosten johdosta.

Täydennysosa tarkistetaan indeksillä siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Luopumistukeen liitetään kansaneläkelain 10 luvussa tarkoitettu lapsikorotus mainitussa luvussa säädetyin edellytyksin.

7 luku **Luopumistuen hakeminen ja päätökset**

32 § **Luopumistuen hakeminen**

Luopumistukea voi hakea aikaisintaan vuotta ennen 8 §:n 1 momentissa säädetyin iän saavuttamista. Hakemuksen tekemisen jälkeen luopuminen voi tapahtua jo ennen 8 §:n 1 momentissa säädetyin iän saavuttamista. Luopumistukea suoritetaan kuitenkin aikaisintaan 38 §:ssä säädetyistä ajankohdasta lukien.

Hakijan on liitettävä allekirjoittamaansa hakemukseen osapuolten allekirjoittama luovutuskirjan luonnos tai esisopimus sekä 15 §:n 1 momentin 6 kohdassa, 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tai 17 §:n 2 momentissa sekä tarvittaessa 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu luovutuksensaajan allekirjoittama sitoumus ehdollista päätöstä varten. Jos luopuminen tapahtuu 18–21 §:ssä säädetyin tavoin, on hakemukseen liitettävä lisäksi yhtiön sekä 15 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävän luovutuksensaajan allekirjoittamat edellä mainituissa lainkohdissa tarkoitetut sitoumukset sekä asiakirjat, joilla osoitetaan sitoumuksen antajan nimenkirjoitusoikeus ja oikeus sitoumuksen antamiseen. Hakemukseen on myös liitettävä 23 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu luovutuksensaajan aviopuolison allekirjoittama sitoumus.

Luopumistukea on haettava ja 2 momentissa tarkoitetut sitoumukset annettava eläkelaitoksen hyväksymällä lomakkeella.

Luopumistukea hakevan on annettava eläkelaitokselle asian käsittelemistä ja ratkaisemista varten tarvittavat tiedot.

33 § **Hakemukseen liitettävät selvitykset**

1 mom. Hakemukseen on liitettävä selvitys luopumisen kohteena olevan maatalon omistusoikeudesta ja pinta-alasta sekä sukupolvenvaihdosluovutuksessa selvitykset luovutuksensaajan ammattitaidosta, luopumisen kohteena olevan maatalon taloudellisesta

elinkelpoisuudesta sekä ympäristöä, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevien vaatimusten noudattamisesta. Lisäksi hakemukseen on liitettävä selvitys luopujan hakemista peltoalaperusteisista tuista. (29.12.2009/1787)

Jos luopujana on 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu luopuja, hakemukseen on liitettävä luopumisen kohteena olevan maatilán omistavan yhtiön kaupparekisteriote sekä 19 §:n 1 momentissa ja 21 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa luovutuksissa jäljennös osakeyhtiötä koskevasta osake- ja osakasluettelosta sekä yhtiöjärjestyksestä.

Jos luovutus tapahtuu 18 tai 20 §:ssä säädetyin tavoin, on eläkelaitokselle toimitettava avoimen tai kommandiittiyhtiön yhtiösopimus sekä 18 §:ssä tarkoitettussa luovutuksessa selvitys siitä, että muut yhtiömiehet suostuvat luopujan suunnittelemaan yhtiöosuuden luovuttamiseen, ellei kyseisen yhtiön yhtiösopimuksesta muuta johdu.

Eläkelaitos voi edellyttää hakemukseen liitettäväksi muitakin hakemuksen ratkaisemiseksi tarpeellisia selvityksiä.

34 § Hakemuksen vireilletulo

(29.12.2009/1787)

Luopumistukihakemus ja 15–21 §:ssä, 23 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 33 §:ssä tarkoitetut asiakirjat ja sitoumukset on toimitettava eläkelaitokselle tai eläkelaitoksen asiamiehelle. Hakemuksen katsotaan tulleen vireille sinä päivänä, jona se on saapunut eläkelaitokselle tai eläkelaitoksen asiamiehelle. Hakemuksen saapumispäivästä säädetään tarkemmin hallintolain (434/2003) 18 §:ssä.

Hakemus voidaan toimittaa eläkelaitoksen tai eläkelaitoksen asiamiehen sijasta sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella maatilán talouskeskus sijaitsee. Hakemuksen katsotaan tulleen vireille 1 momentissa tarkoitettu tavoin saapumispäivänään. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen on viivytyksettä toimitettava hakemus liitteineen eläkelaitokselle.

Eläkelaitos tai eläkelaitoksen asiamies voi hakemuksen vastaanotettuaan pyytää luopumistuen hakijaa toimittamaan kohtuullisen määräajan kuluessa asian ratkaisemiseksi tarpeellista lisäselvitystä.

Jollei tuen hakija toimita tarpeellista lisäselvitystä 3 momentissa tarkoitettulle lisäselvityksen pyytäjälle kohtuullisessa määräajassa, eläkelaitos voi jättää hakemuksen tutkimatta tai ratkaista sen ilman lisäselvitystä.

35 § Lausunnot

(29.12.2009/1787)

Eläkelaitos voi tarvittaessa pyytää 34 §:n 2 momentissa tarkoitettulta kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta lausunnon siitä, täytyvätkö luopumistuen saamisen edellytykset. Jos luopujana on porotalouden harjoittaja, eläkelaitos voi pyytää hakemuksesta myös Paliskuntain yhdistyksen lausunnon.

Eläkelaitos ratkaisee luopumistukea koskevan hakemuksen saatuaan 1 momentissa tarkoitetun lausunnon asiassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin menettelystä lausuntoja annettaessa.

36 § Ehdollinen päätös

Eläkelaitoksen on ratkaistava luopumistukihakemus viivytyksettä saatuaan tarpeelliset lausunnot ja selvitykset.

Jos päätös tehdään luovutuskirjan luonnoksen tai esisopimuksen perusteella, eläkelaitoksen antamassa ehdollisessa päätöksessä on mainittava kaikki luopumistuen myöntämistä koskevat ehdot. Päätökseen on sisällyttävä ehto, että hakijan on toteutettava 4 §:ssä tarkoitettu luopuminen sekä toimitettava eläkelaitokselle luonnosta tai esisopimusta vastaava lopullinen luovutuskirja tai niiden jäljennös kahdentoista kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta. Ehdollinen päätös raukeaa, jos luopumista ei ole toteutettu määräajassa.

Jos hakemus ratkaistaan 2 momentissa säädetyin tavoin ehdollisena, pidetään 7 §:ssä tarkoitettua edellytystä arvioitaessa luopumishetkenä sitä ajankohtaa, jona luopumistukea on haettu. Ehdollisella päätöksellä ilmoitetaan arvio luopumistuen määrästä pitäen tuen alkamisajankohtana sen kalenterikuukauden alkua, jonka aikana ehdollinen päätös annetaan.

37 § Päätös luopumistuen määrästä

Luopumisen tapahduttua eläkelaitoksen on tarvittavat selvitykset saatuaan vahvistettava valituskelpoisella päätöksellä luopumistuen määrä noudattaen, mitä 29–31 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentissa säädettyä noudatetaan myös osatyökyvyttömyyseläkkeen muuttuessa luopumistueksi.

38 § Luopumistuen maksaminen

Luopumistukea suoritetaan asianomaista luopumistapaa koskevasta 4 §:n 3 momentissa tarkoitetusta luopumisajankohdasta; luopumistukea ei kuitenkaan suoriteta ennen kuin:

- 1) luopuja on saavuttanut 8 §:n 1 momentissa säädetyt iän;
- 2) luopuja on lopettanut kaupallisen maatalouden harjoittamisen ja metsätalouden hankintatyöt 12 ja 13 §:ssä tarkoitettulla tavalla;
- 3) luopuja on lopettanut muut ansiotyönsä tai vähentänyt niitä siten, että luopujan niistä saamien ansiotulojen voidaan arvioida jäävän 14 §:ssä säädettyä määrää pienemmiksi;

4) kuntoutustuen maksaminen on päättynyt, jos luopujalla on luopumisen tapahtuessa ollut oikeus kuntoutustukeen;

5) luopumisen kohteena olevan tilan peltomaan hallinta ja luovutettujen porojen omistusoikeus sekä 15 ja 18–21 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myös tuotantorakennusten ja -rakennelmien hallinta on siirtynyt luovutuksensaajalle;

6) luovutuksensaaja on ryhtynyt täyttämään 15 §:n 1 momentin 6 kohdassa, 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua sitoumustaan;

7) edellä 18–21 §:ssä tarkoitetuissa luovutuksissa luovutuksensaaja on esittänyt selvityksen siitä, että hän toimii sanotuissa lainkohdissa tarkoitetuissa yhtiöissä vastuunalaisena yhtiömiehenä tai että hänellä on määräysvalta osakeyhtiössä ja että hän on ottanut maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen toiminnastaan luopumisen kohteena olevalla maatilalla; (22.12.2006/1282)

8) 18–21 §:ssä tarkoitetuissa luovutuksissa yhtiö on ryhtynyt täyttämään 18 §:n 2 momentissa, 19 §:n 2 momentissa, 20 §:n 2 momentissa tai 21 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua sitoumustaan.

Luopumistukea ei makseta vajaalta kalenterikuukaudelta.

Eläkelaitos antaa 1 momentissa mainittujen edellytysten täytyessä luopumistuen maksamisen aloittamista koskevan päätöksen.

39 §

Päätöksen tiedoksianto

(22.12.2009/1499)

Eläkelaitos antaa päätöksensä tiedoksi lähettämällä sen vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen kirjeellä. Päätöksestä on annettava tieto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Lisäksi päätöksestä on annettava tieto Paliskuntain yhdistykselle, jos luopujana on porotalouden harjoittaja.

40 §

Eläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuus

Luopumistuen alkamista koskevan päätöksen antamisen yhteydessä eläkelaitoksen on toimitettava myös 15–21 §:ssä tarkoitettulle luovutuksensaajalle ja 18–21 §:ssä tarkoitettulle yhtiölle sitoumusten täyttämistä varten tieto siitä, kuinka kauan luopujalle tullaan maksamaan luopumistukea. Jos luopumistuen maksu pysyvästi lakkaa ilmoitettua aikaisemmin, eläkelaitoksen on niin ikään ilmoitettava asiasta luovutuksensaajalle.

Siinä tapauksessa, että hakemus hylätään sen jälkeen, kun luopuminen on 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla tapahtunut, 15–21 §:ssä tai 23 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua sitoumuksen antaneelle luovutuksensaajalle ja 18–21 §:ssä tarkoitettulle yhtiölle on päätöksen lainvoimaiseksi tuleminen jälkeen ilmoitettava, ettei annettu sitoumus sido häntä eikä yhtiötä.

41 §**Eläkkeen saaminen ja karttuminen luopumistukiajalta**

Siltä ajalta, jolta luopujalle suoritetaan luopumistukea, ei sen saajalla ole oikeutta saada eläkettä maatalousyrittäjän eläkelaisissa tarkoitetun yrittäjätoiminnan perusteella. Luopumistuen saaminen ei kuitenkaan estä eläkeoikeuden syntymistä työ- tai virkasuhteen taikka muun kuin maatalousyrittäjän eläkelaisissa tarkoitetun yrittäjätoiminnan perusteella. (22.12.2006/1282)

Luopuja ei voi kartuttaa eläkettä maatalousyrittäjän eläkelain 3 tai 13 §:ssä tarkoitetun maatalousyrittäjätoiminnan nojalla siltä ajalta, jolta hänelle suoritetaan luopumistukea. Luopuja ei voi luopumisen tapahtumisen jälkeen kartuttaa eläketurvaa maatalousyrittäjän eläkelain 3 tai 13 §:ssä tarkoitettuna maatilatalouden harjoittajana tai poronomistajana myöskään siltä ajalta, jolta luopumistuen suorittaminen ei ole vielä alkanut siitä syystä, etteivät 38 §:ssä säädetyt edellytykset tai jokin niistä täyty. (19.12.2008/999)

Kun luopumistukea on alettu suorittaa 38 §:n perusteella, luopumistuen saajalle karttuu muusta ansiotyöstä kuin maatalousyrittäjän eläkelain 3 tai 13 §:ssä tarkoitetusta maatalousyrittäjätoiminnasta eläkettä sen mukaan, mitä säädetään työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitetuissa työeläkelaeissa eläkkeen aikana tehdystä työstä. (19.12.2008/999)

42 §**Luopumistuen perusmäärän muuttuminen vanhuuseläkkeeksi**

Luopumistuen perusmäärä muuttuu samansuuruiseksi maatalousyrittäjän eläkelain mukaiseksi vanhuuseläkkeeksi sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana luopumistuen saaja täyttää 63 vuotta. (22.12.2006/1282)

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun vanhuuseläkkeeseen lisätään kuitenkin:

1) se eläke, johon luopumistuen saajalla on oikeus työntekijän eläkelain 74 §:ssä säädettyjen etuuksien nojalla, sekä etuus, joka on karttunut valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidosta tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

2) sellainen maatalousyrittäjän eläkelain nojalla karttunut eläke, jota ei ole luopumishetkellä tämän lain säännösten mukaan tullut ottaa huomioon luopumistuen perusmäärää määritettäessä. (22.12.2006/1282)

3 momentti on kumottu lailla 29.12.2009/1787.

Perusmäärän muuttuessa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vanhuuseläkkeeksi, eläkelaitos voi myöntää hakemuksesta eläkkeensaajalle työ- tai virkasuhteen tai muun kuin maatalousyrittäjän eläkelain perusteella harjoitetun yrittäjätoiminnan perusteella karttuneen vanhuuseläkkeen aikaisintaan 1 momentissa tarkoitettua ajankohdasta lukien. (22.12.2006/1282)

Jos luopuja ei ole lopettanut tai vähentänyt muita ansiotöitään niin, että luopumistuen perusmäärän maksaminen olisi aloitettu, 1 momentissa tarkoitettua maatalousyrittäjän

eläkelain mukaisen vanhuuseläkkeen maksamisen aloittamista voidaan luopujan hakemuksesta lykätä, jos hakemus tehdään ennen kuin luopuja täyttää 63 vuotta. Tällöin maatalousyrittäjän eläkelain mukainen vanhuuseläke myönnetään erillisestä hakemuksesta. Vanhuuseläke määräytyy 1–4 momentissa tarkoitetuin tavoin hakemusta seuraavan kuukauden alusta. (22.12.2006/1282)

43 §

Luopumistuen täydennysosan maksamisen lakkaaminen

Luopumistuen täydennysosaa maksetaan siihen saakka, kunnes luopuja täyttää 65 vuotta.

Täydennysosaa maksetaan 42 §:ssä tarkoitetun maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vanhuuseläkkeen lisäksi, jollei 3 ja 4 momentista muuta johdu. (22.12.2006/1282)

Jos luopumistuen saajalle myönnetään kansaneläkelain tai kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain mukainen työkyvyttömyyseläke, yksilöllinen varhaiseläke, työttömyyseläke, vanhuuseläke tai varhennettu vanhuuseläke, luopumistuen täydennysosa lakkautetaan. (21.12.2007/1293)

Jos luopumistuen saajalle myönnetään muu kuin 1 momentissa tarkoitettu, työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen työeläkelakien tai niiden voimaanpanosta annettujen lakien mukainen täysi työkyvyttömyyseläke, yksilöllinen varhaiseläke, työttömyyseläke, vanhuuseläke tai varhennettu vanhuuseläke, luopumistuen täydennysosa lakkautetaan. Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös työntekijäin eläkelain (395/1961), jäljempänä vuoden 1961 työntekijäin eläkelaki, 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesäännön mukaisiin vastaaviin eläkkeisiin.

5 momentti on kumottu lailla 29.12.2009/1787.

43 a §

Luopumistuen täydennysosan lakkauttamisajankohta ja täydennysosan maksamisen alkaminen uudelleen

(29.12.2009/1787)

Täydennysosa lakkautetaan siitä ajankohdasta lukien, josta 43 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettu eläke alkaa.

Jos luopumistuen saajalle myönnetty 43 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettu eläke lakkaa, täydennysosan maksaminen aloitetaan uudelleen eläkkeen lakkaamista seuraavan kuukauden alusta.

44 §

Luopumistuen saajan kuolema

Luopumistuen saajan kuollessa luopumistuki lakkaa luopumistuen saajan kuolinpäivää seuraavan kuukauden alusta lukien.

Määrättäessä perhe-eläkkeen suuruutta luopumistuen saajan jälkeen katsotaan, että edunjättäjällä oli kuolinhetkellään maatalousyrittäjän eläkelaisa tarkoitettun

yrittäjätoimintansa perusteella oikeus saada tämän lain 29 tai 30 §:n mukaisen perusmäärän suuruista täyttä työkyvyttömyyseläkettä. (22.12.2006/1282)

45 §

Luopumistuen maksun keskeyttäminen

Luopumistukea ei makseta kalenterikuukaudelta, jonka aikana luopumistuen saaja on ansiotyössä ja ansaitsee vähintään 523,61 euroa kuukaudessa. Tällöin ei tulona oteta huomioon 14 §:ssä tarkoitettua tuloa, jota ei lueta ansiotyöstä saaduksi tuloksi luopumistukea myönnettäessäkään. Edellä mainittu ansiotuloraja tarkistetaan vuosittain työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

Kun eläkelaitos saa tiedon seikasta, jonka perusteella luopumistukea ei 1 momentin mukaan saisi maksaa, eläkelaitos keskeyttää luopumistuen maksamisen seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen, jos syy luopumistuen maksamisen keskeyttämiseen on edelleen olemassa.

Luopumistuen maksaminen voidaan niin ikään keskeyttää, jos luopumistuen saajan työpanos ja olosuhteet luovutetulla tilalla huomioon ottaen pääasiallisen vastuun maatalouden harjoittamisesta on katsottava siirtyneen muutoin kuin tilapäisesti takaisin luopumistuen saajalle.

Luopumistuen maksaminen aloitetaan uudelleen välittömästi, kun eläkelaitos on saanut tiedon keskeytyksen aiheuttaneen syyn poistumisesta. Luopumistuen saajan on ilmoitettava siitä kirjallisesti eläkelaitokselle. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin menettelystä silloin, kun keskeytettyä luopumistukea ryhdytään uudelleen maksamaan. Luopumistukea ei kuitenkaan makseta takautuvasti kuutta kuukautta pidemmältä ajalta ennen ilmoitusta.

8 luku

Sitoumusvelvoitteiden täyttäminen ja ilmoitusvelvollisuus

46 §

Luopumistuen lakkauttaminen

Luopumistuki lakkautetaan, jos luopuja ryhtyy harjoittamaan maataloutta tai metsätaloutta vastoin 12 ja 13 §:ssä säädettyä kieltoa.

Jos luopujan 1 momentissa tarkoitettua toimintaa tai sitoumuksen laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä taikka jos tällaiselle toiminnalle tai laiminlyönnille on ollut olemassa muu erityinen syy, voidaan luopumistuki lakkauttaa määräajaksi taikka päättää, että luopumistuki maksetaan entisen suuruisena. Täydennysosa voidaan lakkauttaa myös osaksi.

Luopumistuki voidaan lakkauttaa siitä lukien, kun 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan ryhdyttiin tai laiminlyönti tapahtui.

47 §**Sitoumuksen täyttämisen keskeyttäminen**

Luovutuksensaajalla on oikeus keskeyttää 15 §:n 1 momentin 6 kohdassa, 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun sitoumuksensa täyttämisen asevelvollisuutensa suorittamisen, maatilataloutta koskevien tai maatilataloutta tukevien ammattiopintojensa taikka muun hyväksyttävän syyn vuoksi. Tällaisen esteen kestäessä vuotta pitemmän ajan eläkelaitoksen on pidennettävä sitoumusaikaa esteen kestäväällä ajalla, jollei luovutuksensaaja osoita, että hän itse, hänen aviopuolisonsa tai toinen luovutuksensaaja täyttää sitoumuksen velvoitteet.

Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös 18 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 19 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 20 §:n 1 momentin 1 kohdassa sekä 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun henkilöön.

48 §**Sitoumuksen täyttämättä jättäminen**

Jollei 15–17 §:ssä tarkoitettu luovutuksensaaja täytä sitoumustaan eikä tämä johdu 47 §:ssä tarkoitetusta hyväksyttävästä syystä, on eläkelaitoksen velvoitettava hänet korvaamaan eläkelaitokselle luopumistuen pääoma-arvo, joka määrätään sosiaali- ja terveysministeriön eläkelaitoksen hakemuksesta antamalla päätöksellä vahvistettujen perusteiden mukaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös 18–21 §:ssä tarkoitettua luovutuksensaajaa ja yhtiötä. Lain 15 §:ssä säädetyt ehdot täyttävä luovutuksensaaja sekä 18–21 §:ssä tarkoitettu yhtiö vastaavat yhteisvastuullisesti luopumistuen pääoma-arvon korvaamisesta, jos 15 §:n 1 momentin 4, 5 tai 6 kohdassa tarkoitettua sitoumusta ei täydetä.

Jos sitoumuksen laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä tai painavat kohtuunäkökohdat sitä muutoin puoltavat, eläkelaitos voi kuitenkin päättää, että luopumistuen pääoma-arvo jätetään osaksi tai kokonaan perimättä. Jos 16 §:ssä tarkoitetut luovutuksensaajat toteuttavat tämän lain mukaisen sukupolvenvaihdoksen, jonka yhteydessä 16 §:n mukainen sitoumus siirretään sukupolvenvaihdoksessa tilanpidon jatkajan täytettäväksi, luopumistuen pääoma-arvo jätetään kokonaan perimättä.

Pääoma-arvosta on maksettava korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu vuotuinen korko 30 päivän kuluttua siitä, kun 15–21 §:ssä tarkoitettu luovutuksensaaja tai yhtiö on saanut tiedon pääoma-arvon suorittamisvelvollisuutta koskevasta päätöksestä. Tiedoksisäännin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu eläkelaitokselle ilmoitettuun osoitteeseen, jollei muuta osoiteta.

49 §**Luopumistuen saajan ilmoitusvelvollisuus**

Luopumistuen saaja on velvollinen välittömästi ilmoittamaan eläkelaitokselle, jos saaja ryhtyy 46 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan tai muutoin keskeyttää antamansa tässä laissa tarkoitetun sitoumuksen täyttämisen.

Luopumistuen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle seuraavista muutoksista, jotka vaikuttavat hänen oikeuteensa saada luopumistukea tai hänen saamansa luopumistuen määrään:

- 1) siitä, että hänelle on myönnetty 43 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettu eläke tai työntekijän eläkelain 92 ja 93 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus;
- 2) ryhtymisestä ansiotyöhön, josta saatava ansiotulo on vähintään 45 §:n 1 momentissa säädetyn rahamäärän suuruinen taikka ansiotyöstä saatavan ansiotulon noususta vähintään sanotun rahamäärän suuruiseksi;
- 3) työpanoksen ja olosuhteiden muuttumisesta maatilalla niin, että pääasiallisen vastuun maatalouden harjoittamisesta on katsottava 45 §:n 3 momentissa tarkoitettu tavoin siirtyneen luopumistuensaajalle;
- 4) sellaisesta perhesuhteiden muutoksesta tai muusta olosuhteiden muutoksesta, joka 31 §:n mukaan vaikuttaa luopumistuen määrään.

Eläkelaitos voi 1 momentissa tarkoitettusta ilmoitusvelvollisuudesta huolimatta vaatia luopumistuen saajalta selvityksen luopumistuen määrään ja luopumistukioikeuteen vaikuttavista seikoista, jos sillä on perusteltua syytä epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia.

50 §

Oikeus vaatia selvitystä luopumistuen saajalta

(22.12.2009/1499)

Eläkelaitos, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen voi perustellusta syystä vaatia luopumistuen saajalta selvityksen siitä, että hän edelleen täyttää luopumistuen saamisen edellytykset. Jollei tuensaaja toimita selvitystä hänelle asetetussa kohtuullisessa määräajassa, joka ei saa olla kuukautta lyhyempi, eläkelaitos voi päättää, että luopumistuen suorittaminen keskeytetään, kunnes selvitys on toimitettu.

51 §

Luovutuksensaajan ilmoitusvelvollisuus

(29.12.2009/1787)

Jos luovutuksensaaja keskeyttää tai lopettaa antamansa tässä laissa tarkoitetun sitoumuksen täyttämisen, on hänen ilmoitettava siitä välittömästi eläkelaitokselle.

52 §

Ennakkopäätökset

Luopumistuen saajalla on oikeus saada eläkelaitokselta sitova ennakkopäätös siitä, aiheuttaako saajan suunnittelema toimenpide luopumistuen maksun keskeyttämisen 45 §:n mukaan tai lakkauttamisen 46 §:n mukaan.

Luovutuksensaajalla on oikeus saada eläkelaitokselta sitova ennakkopäätös siitä, onko saajan aikoma menettely katsottava 47 §:ssä tarkoitetuksi sitoumuksen keskeyttämiseksi

tai 48 §:ssä tarkoitetuksi toimenpiteeksi ja mitä seuraamuksia menettely 47 tai 48 §:n mukaan aiheuttaa.

Ennakkotietohakemuksessa on esitettävä yksilöity kysymys ja sen ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Ennakkotietoa ei anneta, jos hakemus asiassa on vireillä tai viranomainen tai eläkelaitos on ratkaissut asian.

Ennakkotietoa koskeva päätös on voimassa vuoden sen antamisesta lukien. Se sitoo eläkelaitosta edellyttäen, että ennakkotietohakemuksessa esitetyt toimenpiteet toteutetaan hakemuksen mukaisesti ja hakemuksessa esitetyt tiedot muutenkin ovat oikeita ja riittäviä ratkaistavan seikan arvioimiseksi.

9 luku Takaisinperintä ja vanhentumissäännökset

53 § Luopumistuen takaisinperintä

(29.12.2009/1787)

Jos luopumistukea on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, eläkelaitoksen on perittävä liikaa maksettu luopumistuki takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä luopumistuen aiheeton maksaminen ole johtunut luopumistuen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen. Lisäksi takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan takaisinperintää koskevan päätöksen antamisen jälkeen myös silloin, kun takaisinperintää ei luopumistuen saajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole enää tarkoituksenmukaista jatkaa tai kun perinnän jatkamisesta aiheutuisi perimättä olevaan luopumistuen määrään nähden kohtuuttomat kustannukset.

Takaisinperinnästä ei kuitenkaan luovuta, jos takaisinperintä johtuu siitä, ettei maksettu tuki ole täyttänyt niitä maa- ja metsätalouseläkelainin valtiontukisääntöjä, joiden perusteella luopumistukijärjestelmä on hyväksytty.

54 § Aiheettomasti maksetun osatyökyvyttömyyseläkkeen kuittaaminen

(22.12.2006/1282)

Jos luopujalle on suoritettu 30 §:n 2 momentin mukaan aiheetta maatalousyrittäjän eläkelainin mukaista osatyökyvyttömyyseläkettä luopumisen jälkeen, voidaan aiheetta maksettu eläke kuitata kokonaisuudessaan luopujalle samalta ajanjaksolta maksettavaksi tulevasta luopumistuen perusmäärästä.

55 § Aiheettomasti maksetun luopumistuen kuittaaminen

Aiheettomasti maksettu luopumistuki saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista luopumistukieristä. Kulloinkin suoritettavasta luopumistukierästä ei saa tuensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin

kuudesosa siitä luopumistukierän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen kun luopumistukierästä on toimitettu ennakkoperintälain (1118/1996) mukainen ennakonpidätys.

Samoin rajoituksin voidaan aiheettomasti maksettu luopumistuki periä takaisin kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista maatalousyrittäjän eläkelain mukaisista työkyvyttömyys- tai vanhuuseläkkeen eristä. (22.12.2006/1282)

56 §

Vanhentumissäännökset

Päätös aiheettomasti maksetun luopumistuen takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa sen maksupäivästä lukien. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistetun saatavan vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 tai 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

Tämän lain mukaisen etuuden saaminen vanhentuu viiden vuoden kuluttua siitä päivästä lukien, jona se olisi pitänyt maksaa, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentumisen katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 tai 11 §:ssä säädetään.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu viiden vuoden vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

10 luku

Muutoksenhaku

57 §

Muutoksen hakeminen

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusosoikeudesta vakuutusosoikeuslaissa (132/2003).

Asianosainen saa hakea valittamalla muutosta eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen tai ennakkopäätökseen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Asianosainen saa hakea valittamalla muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan muutoksenhakuasiassa antamaan päätökseen vakuutusosoikeudelta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa säädetään.

58 § Muutoksenhakuaja ja menettelysäännökset

Muutoksenhakuaja on 30 päivää siitä päivästä lukien, jona asianosainen on saanut tiedon eläkelaitoksen tai työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä. Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu hänen ilmoittamaansa osoitteeseen, jos muutoksenhaun yhteydessä ei muuta näytetä.

Asianosaisen on toimitettava valituskirjelmä muutoksenhakuajassa valituksenalaisen päätöksen tehneelle eläkelaitokselle tai sen valtuuttamalle asiamiehelle. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä tehty valituskirjelmä on niin ikään toimitettava asiassa päätöksen tehneelle eläkelaitokselle tai sen valtuuttamalle asiamiehelle.

Muutoksenhakuasian käsittelyyn eläkelaitoksessa ja valituksen siirtoon muutoksenhakuelimelle sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 133 §:n 1 ja 4 momentissa ja 134 §:ssä säädetään.

59 § Muutoksenhakuajan jälkeen tullut valitus

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosikeudelle annettava valitus on saapunut asianomaiselle eläkelaitokselle, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosikeudelle 58 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan tästä huolimatta ottaa tutkittavaksi, jos valituksen myöhästymiseen on ollut painava syy.

60 § Päätöksen korjaaminen, oikaisu, poistaminen ja asian uudelleen ratkaiseminen (17.6.2011/683)

Tämän lain perusteella annetussa päätöksessä oleva kirjoitus- tai laskuvirhe korjataan siten kuin työntekijän eläkelain 137 §:ssä säädetään. Eläkelaitos voi oikaista päätöksessään olevan asiavirheen siten kuin työntekijän eläkelain 138 §:ssä säädetään.

Lainvoimaisen päätöksen oikaisuun uuden selvityksen perusteella sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 139 §:ssä säädetään.

Lainvoimaisen päätöksen poistamiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 140 §:ssä säädetään. Jos eläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää luopumistuen maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti, kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Asian uudelleen ratkaisemiseen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 140 a §:ssä säädetään.

(17.6.2011/683)

Ks. voimaantulosäännös 683/2011.

**61 §
Vakuutettujen edustajat**

(22.12.2006/1282)

Maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentin nojalla määrätty työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet toimivat maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettujen edustajina myös tätä lakia sovellettaessa.

**62 §
Päätöksen täytäntöönpano**

Eläkelaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä.

Eläkelaitoksen ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

**11 luku
Lain toimeenpanoa koskevat säännökset**

**63 §
Lain toimeenpano**

(22.12.2009/1499)

Tämän lain toimeenpanosta huolehtivat kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Maaseutuvirasto, maa- ja metsätalousministeriö sekä eläkelaitos.

**64 §
Lain toimeenpano Ahvenanmaan maakunnassa**

(22.12.2009/1499)

Tämän lain mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa vastaa Ahvenanmaan valtionvirasto.

**65 §
Valvonnan järjestäminen**

(13.4.2007/441)

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa luopumistuen käytön valvonnasta. Valvonnan toteuttamisesta vastaa Maaseutuvirasto. Ministeriöllä on oikeus ohjata ja valvoa eläkelaitoksen toimintaa siltä osin kuin se suorittaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Maaseutuvirastolla on oikeus tarkastaa eläkelaitoksen toimintaa tässä laissa tarkoitettun tukijärjestelmän toimeenpanon osalta.

Eläkelaitoksen on tukijärjestelmää toimeenpannessaan huolehdittava, ettei tukea makseta sitoumusten vastaisesti. Eläkelaitoksen on järjestettävä toimintansa niin, että maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto voivat valvoa tuen myöntämisen ja maksamisen edellytysten täyttymistä sekä sitoumusten noudattamista.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävänä on osaltaan valvoa annettujen sitoumusten noudattamista. (22.12.2009/1499)

66 §

Tuen saajia ja sitoumusten antajia koskevien tarkastusten suorittaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus teettää palveluksessaan olevilla virkamiehillä ennakolta ilmoittamatta tässä laissa tarkoitetun tuen myöntämisen ja maksamisen ehtojen sekä sitoumusten noudattamisen valvonnassa tarvittavia tarkastuksia. (22.12.2009/1499)

Tuen saaja ja sitoumuksen antaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastuksen suorittajalle ne asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineistoa, jonka avulla voidaan todeta, ovatko tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset täyttyneet ja onko annettuja sitoumuksia noudatettu. Tuen saaja ja sitoumuksen antaja on muutoinkin velvollinen avustamaan tarkastuksessa. Tarkastuksia suorittavalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa sitoumuksenalaiset alueet sekä tuotanto- ja talousrakennuksia. Tarkastusta ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

67 §

Lain toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset

(29.12.2009/1787)

Tämän lain toimeenpanosta aiheutuneet luopumistukikustannukset ja hoitokulut maksetaan valtion varoista.

Eläkelaitokselle hoitokuluista maksettava korvaus ei saa ylittää kohtuullisten hoitokulujen määrää. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa etukäteen päätöksellään eläkelaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitetut kohtuulliset hoitokulut. Kohtuulliset korvattavat hoitokulut voivat muodostua lain toimeenpanosta eläkelaitokselle aiheutuvista henkilöstö-, tietojenkäsittely-, konttori-, tila- ja hallintokustannuksista sekä muista vastaavista kustannuksista. Korvattavista hoitokuluista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Eläkelaitokselle korvataan kuitenkin vain todelliset tukijärjestelmän toimeenpanosta aiheutuneet hoitokulut.

Valtion tulee, sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, suorittaa kunakin vuotena kuukausittain enakkona määrä, joka vastaa 1 momentin mukaisesti valtion suoritettavaksi arvioitua määrää.

Jos eläkelaitokselle maksettu kohtuullisten hoitokulujen mukainen 2 momentissa tarkoitettu korvaus kalenterivuoden ajalta on ylittänyt eläkelaitokselle aiheutuneet todelliset hoitokulut, eläkelaitoksen on palautettava liikaa maksettu hoitokorvaus, jollei eläkelaitos osoita, että tältä vuodelta sekä kolmelta seuraavalta vuodelta maksettavat hoitokorvaukset yhteensä eivät tule ylittämään kyseisten vuosien kohtuullisia hoitokuluja. Jos koko jaksolta maksetut korvaukset ovat ylittäneet jakson kohtuulliset hoitokulut, ylittävä osa on palautettava valtiolle. Palautusta ei kuitenkaan vaadita, jos ylitys on johtunut ennalta arvaamattomista ylimääräisistä kustannuksista, jotka eivät ole johtuneet eläkelaitoksesta, ja jos ne voidaan

ottaa huomioon seuraavaa neljän vuoden jaksoa varten vahvistettavissa kohtuullisissa hoitokuluissa.

Jos eläkelaitokselle kalenterivuodelta maksettu hoitokorvaus on ollut pienempi kuin eläkelaitokselle aiheutuneet todelliset hoitokulut, maksetun korvauksen ja todellisten hoitokulujen erotus voidaan ottaa huomioon seuraavan kalenterivuoden ennakkoa maksettaessa, jos erotuksen maksaminen ei johda asianomaisen neljän vuoden jakson kohtuullisten hoitokulujen ylittämiseen tai jos kysymys on 4 momentissa tarkoitetuista ennalta arvaamattomista menoista.

12 luku **Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito**

68 § **Sovellettavat säännökset**

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki, sovelletaan eläkelaitoksen asiakirjojen ja toiminnan julkisuuteen siltä osin kuin eläkelaitos käyttää julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua julkista valtaa, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Myös silloin, kun kysymys ei ole julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun julkisen vallan käytöstä, sovelletaan eläkelaitoksessa tämän lain toimeenpanoon liittyvissä asioissa julkisuuslain:

- 1) asiakirjasalaisuutta koskevaa 22 §:ää;
- 2) vaitiolovelvollisuutta ja hyväksikäyttökieltoa koskevaa 23 §:ää;
- 3) salassapidettäviä asiakirjoja koskevia 22–24 §:ää; ja
- 4) asiakirjan salassapitämistä koskevan velvollisuuden sekä 23 §:ssä säädetyn vaitiolovelvollisuuden ja hyväksikäyttökiellon rikkomista koskevia rangaistussäännöksiä sisältävää 35 §:ää.

69 § **Eläkelaitoksen oikeus saada ja käyttää saamiaan tietoja**

Eläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saamista koskevien säännösten estämättä veroviranomaisilta, maaseutuelinkeinorekisteristä annetussa laissa (1515/1994) tarkoitetulta rekisteriviranomaiselta sekä paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain 143 §:ssä säädetään. (22.12.2006/1282)

Eläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saamista koskevien säännösten estämättä Eläketurvakeskukselta maksutta tämän lain nojalla käsiteltävänä olevan asian ratkaisuun vaikuttavat välttämättömät tiedot.

Eläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista asiaa käsitellessään muiden maatalousyrittäjän eläkelain 114 §:ssä mainituissa laeissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain 145 §:ssä säädetään. (22.12.2006/1282)

Eläkelaitoksen tiedonsaantioikeus koskee luopujaa, hänen aviopuolisoaan, sitoumuksen antanutta luovutuksensaajaa ja hänen aviopuolisoaan sekä 4 luvussa tarkoitettuja yhtiöitä.

Valvontatehtävän täytäntöönpanoa varten eläkelaitoksella on oikeus yhdistää ja käsitellä 1–3 momentissa tarkoitettuja henkilötietoja. Luopujia ja muita sitoumuksen antajia koskevia yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää enintään kaksi vuotta sen jälkeen, kun luopujan tai muun sitoumuksen antajan sitoumus on lakannut olemasta voimassa. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa eteenpäin.

70 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Eläkelaitoksella, Eläketurvakeskuksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien säännösten estämättä saada tietoja vakuuttamis-, eläke- tai muun etuusasian ratkaisemiseksi sekä lakisääteisten tehtävien toimeenpanoa varten siten kuin työntekijän eläkelain 198 §:ssä säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saamista koskevien säännösten estämättä eläkelaitokselta luopumistuen saajaa ja sitoumuksen antajaa koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä 65 ja 66 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maaseutuvirastolla on oikeus saada tietoja kaikista luopumistuen saajista ja sitoumuksen antajista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on oikeus saada tietoja niistä tuensaajista ja sitoumuksen antajista, jotka ovat antaneet sitoumuksen asianomaisen viranomaisen toimialueella sijaitsevasta maatilasta. (22.12.2009/1499)

Edellä 2 momentissa säädettyjen viranomaisten oikeuteen yhdistää eläkelaitokselta ja muilta viranomaisilta saamia tuen käytön ja sitoumusten noudattamisen valvomiseksi välttämättömiä henkilötietoja sovelletaan, mitä 69 §:n 5 momentissa säädetään.

71 §

Luopujan ja luopumistukea hakevan oikeus saada tietoja

Eläkelaitoksen on annettava luopujalle tämän pyynnöstä hallussaan olevat luopujan luopumistukioikeutta koskevat tiedot. Asianomaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot on muutoin voimassa, mitä julkisuuslaissa ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Eläkelaitoksen on annettava luopumistukea hakevalle hakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä hänen tietojansa voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

72 §**Työnantajan velvollisuus antaa tietoja**

Työnantajalla on velvollisuus antaa tietoja työntekijän työskentelystä, työolosuhteista tai muista vastaavista seikoista käsiteltävänä olevan luopumistukiasian ratkaisemiseksi tai muuten tämän lain mukaisten tehtävien toimeenpanossa siten kuin työntekijän eläkelain 195 §:ssä säädetään.

73 §**Eläkelaitoksen oikeus ja velvollisuus antaa tietoja**

Eläkelaitoksen on annettava tietoja liikennevakuutuslain (279/1959) 19 §:ssä tarkoitetulle vakuutusyhtiölle, Liikennevakuutuskeskukselle, Valtiokonttorille, Kansaneläkelaitokselle sekä verohallinnolle siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain 146 §:n 1 momentissa säädetään. (22.12.2006/1282)

Luopumistukeen sovelletaan myös, mitä työntekijän eläkelain 204 ja 205 §:ssä sekä 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään tietojen antamisesta vapaaehtoista ryhmäeläketurvaa sekä rikosten ja väärinkäytösten selvittämistä varten samoin kuin tietojen antamisesta viranomaiselle. Samoin luopumistukeen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 208 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta eteenpäin.

Eläkelaitoksen on annettava luopumistuen käytön seuranta ja valvontaa varten maa- ja metsätalousministeriölle ja Maaseutuvirastolle tuen käyttämisen ja tukijärjestelmän toimeenpanon valvomiseksi välttämättömät 70 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot. Tietojen antamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada eläkelaitokselta tieto luopumistuen saajan ja hänen puolisonsa sekä sitoumuksen antajan ja hänen puolisonsa henkilötunnuksista sekä yhteystiedoista. (22.12.2009/1499)

74 §**Rekisteri-ilmoitukset Eläketurvakeskukselle**

Eläkelaitoksen tulee viipymättä ilmoittaa Eläketurvakeskukselle luopumistuen alkamisesta ja päättymisestä. Eläkelaitoksen on myös annettava Eläketurvakeskukselle muita luopumistukea koskevia tarpeellisia tietoja.

75 §**Tietojen maksuttomuus**

Eläkelaitoksella, Eläketurvakeskuksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta ne tiedot, jotka niillä on tämän lain mukaan oikeus saada. Jos tiedot tarvitaan tiettyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, kustannukset on kuitenkin korvattava.

76 §**Tietojen eteenpäin luovuttajan vastuu**

Ennen kuin eläkelaitos luovuttaa tietoja eteenpäin, sen on varmistettava, että tietojen saajalla on lain mukaan oikeus saada luovutettavat tiedot niiden alkuperäiseltä antajalta.

Luovuttaessaan tässä luvussa säädetyillä perusteilla tietoja eteenpäin eläkelaitos on vastuussa siitä, että luovutettavien tietojen sisältö vastaa tietojen antajalta saatuja tietoja.

77 §**Tekninen käyttöyhteys**

Tietojen antamiseen teknisen käyttöyhteyden avulla sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään.

13 luku**Erinäiset säännökset****78 §****Viittaukset muuhun lainsäädäntöön**

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistuesta on soveltuvin osin voimassa, mitä työntekijän eläkelain 96—100 §:ssä säädetään palkkakertoimesta ja työeläkeindeksistä, 103 §:ssä eläkkeen hakemisesta toisen henkilön puolesta, 105 §:n 2 ja 4 momentissa väliaikaisen päätöksen antamisesta ja koneellisesta allekirjoittamisesta, 112 §:n 1 momentissa eläkkeen maksamisesta, 113 §:n 2 ja 3 momentissa eläkkeen maksamisen keskeyttämisestä ja eläkkeen lakkauttamisesta eläkkeensaajan todennäköisen kuoleman johdosta, 115 ja 116 §:ssä viivästyskorotuksen suorittamisesta eläkkeen maksamisen viivästymisen johdosta, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa sekä 121 ja 122 §:ssä eläkkeen maksamisesta Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle tai sosiaalihuoltolain (710/1982) mukaiselle toimielimelle, 124 §:n 1 momentissa eläkkeen siirtämisen tai panttaamisen kiellosta, 180 §:ssä eläkelaitoksen vastuusta Eläketurvakeskuksen kustannuksista, 216 §:ssä virka-avusta, 217 §:ssä eläkelaitoksen toimihenkilön ja hallituksen jäsenen esteellisyydestä ja 218 §:ssä asiakirjojen säilyttämisestä. (22.12.2011/1436)

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistuesta on soveltuvin osin voimassa, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 114, 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132 ja 134 §:ssä säädetään Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta ja 103 §:n 1 momentissa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenten määräämisestä. (22.12.2006/1282)

79 §**Eläketulovähennys**

Tässä laissa tarkoitettua luopumistuen perusmäärää ja täydennysosaa pidetään tuloverolain (1535/1992) 100 ja 101 §:ää sovellettaessa eläketulovähennykseen oikeuttavana eläketulona.

80 § Rangaistussäännös

Joka tahallaan

1) tämän lain tai sen nojalla annetun asiakirjan perusteella annettavassa asiakirjassa antaa väärän tai harhaanjohtavan tiedon tai

2) väärää tietoa antamalla tai salaamalla todellisen asianlaidan on saanut aikaan sen, että luopumistukea on maksettu perusteettomasti tai luopumistuen pääoma-arvo on jätetty osittain tai kokonaan takaisin perimättä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain säännösten rikkomisesta sakkoon.

14 luku Voimaantulo

81 § Lain voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantumia voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

82 § Voimaantulosäännökset

Tätä lakia sovelletaan, jos 4 §:ssä tarkoitettu luopuminen tapahtuu 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen, kuitenkin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010. Jos luopuminen on tapahtunut maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 15 §:n mukaisesti viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2006, oikeus luopumistukeen määräytyy siten, kuin mainitussa laissa säädetään.

Tämän lain 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua 57 vuoden vähimmäisikää sovelletaan, jos 4 §:ssä tarkoitettu luopuminen aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2007, mutta kuitenkin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2008. Edellä 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua 60 vuoden vähimmäisikää sovelletaan, jos 4 §:ssä tarkoitettu luopuminen tapahtuu 1 päivänä tammikuuta 2009, mutta viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010.

Tämän lain 14 §:ssä ja 45 §:ssä mainitut rahamäärät vastaavat työntekijän eläkelain 96 §:n palkkakertoimen arvoa 1 vuonna 2004.

Tämän lain 16 §:n 2 momenttia sovelletaan, jos 4 §:ssä tarkoitettu luopuminen on tapahtunut 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen, kuitenkin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2008.

Tämän lain 56 §:ssä säädettyä vanhentumisaikaa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2007. Vanhentumisaikaa laskettaessa otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaatuloa kulunut aika.

Tämän lain 60 §:n 3 momenttia sovelletaan poistohakemuksiin, jotka tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

83 § Siirtymäsäännökset

Sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetään luopujan vähimmäisiästä sukupolvenvaihdosluovutuksessa muulle kuin 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulle henkilölle, vuonna 1950 tai sitä aikaisemmin syntyneellä luopujalla luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja luopumisen tapahtuessa on täyttänyt 56 vuotta, mutta ei kuitenkaan 63 vuotta. Jos luopujat ovat aviopuolisoita ja luopujista vanhempi täyttää tässä momentissa säädetty edellytykset ja on muutoin luopumistukeen oikeutettu, nuoremmalla puolisollla on oikeus luopumistukeen, jos hän on luopumisen tapahtuessa täyttänyt 51 vuotta. Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös 9 §:n 3 momentissa tarkoitettuun maataloutta yhtymän lukuun harjoittaneeseen yhtymän nuorempaan osakkaaseen sekä vuonna 1955 tai sitä aikaisemmin syntyneeseen 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuun maatalousyrittäjän leskeen. Luopumistukea ei kuitenkaan suoriteta tässä momentissa tarkoitetuille luopujille 56 vuoden iän täyttämistä edeltävältä ajalta.

Sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetään luopujan vähimmäisiästä luovutettaessa maatalan peltomaan omistusoikeus lisämaaksi muulle kuin 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulle henkilölle, vuosina 2009 ja 2010, vuonna 1951 tai sitä aikaisemmin syntyneellä luopujalla luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja on luopumisen tapahtuessa täyttänyt 57 vuotta, mutta ei kuitenkaan 63 vuotta. Jos luopujat ovat aviopuolisoita ja luopujista vanhempi täyttää tässä momentissa säädetty edellytykset ja on muutoin luopumistukeen oikeutettu, nuoremmalla puolisollla on oikeus luopumistukeen, jos hän on luopumisen tapahtuessa täyttänyt 52 vuotta. Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös 9 §:n 3 momentissa tarkoitettuun maataloutta yhtymän lukuun harjoittaneeseen yhtymän nuorempaan osakkaaseen sekä vuonna 1956 tai sitä aikaisemmin syntyneeseen 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuun maatalousyrittäjän leskeen. Luopumistukea ei kuitenkaan suoriteta tässä momentissa tarkoitetuille luopujille 57 vuoden iän täyttämistä edeltävältä ajalta.

Sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään luopujan vähimmäisiästä toteutettaessa luopuminen luovuttamalla porot, vuonna 1951 tai sitä aikaisemmin syntyneellä luopujalla luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja on luopumisen tapahtuessa täyttänyt 55 vuotta, mutta ei kuitenkaan 63 vuotta. Jos luopujat ovat aviopuolisoita ja luopujista vanhempi täyttää tässä momentissa säädetty edellytykset ja on muutoin luopumistukeen oikeutettu, nuoremmalla puolisollla on oikeus luopumistukeen, jos hän on luopumisen tapahtuessa täyttänyt 50 vuotta. Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös vuonna 1956 tai sitä aikaisemmin syntyneeseen maatalousyrittäjän leskeen. Luopumistukea ei kuitenkaan suoriteta tässä momentissa tarkoitetuille luopujille ajalta ennen 55 vuoden iän täyttämistä.

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:**22.12.2006/1282:**

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Tässä laissa maatalousyrittäjän eläkelain mukaisella yrittäjätoiminnalla ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaisella eläkkeellä tarkoitetaan myös maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaista yrittäjätoimintaa ja eläkettä.

13.4.2007/441:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2007.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

7.12.2007/1161:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Tässä laissa tarkoitettu luopumistuen täydennysosa muutetaan ilman hakemusta. Muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös. Täydennysosaa ei muuttamisen yhteydessä tarkisteta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

21.12.2007/1293:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Tämän lain 16 §:n 1 momentin 3 kohtaa sovelletaan luopumisiin, jotka tapahtuvat 1 päivän tammikuuta 2008 ja 31 päivän joulukuuta 2010 välisenä aikana. Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta sellaiseen luopumiseen, johon tuki on myönnetty viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2007.

Mitä tässä laissa säädetään kansaneläkelain tai kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain mukaisesta eläkkeestä, koskee myös vastaavaa kansaneläkelain (347/1956) mukaista eläkettä.

Sen estämättä, mitä 31 §:ssä säädetään, tämän lain voimaan tullessa muutetaan tämän lain voimaan tullessa maksussa oleva täydennysosa, joka on määräytynyt kuntien yleisestä kalleusluokituksesta annetussa laissa (955/1973) tarkoitetun toisen kalleusluokan mukaisesti, mainitusta ajankohdasta kansaneläkelain 19 §:n mukaan maksettavaksi. Täydennysosa muutetaan ilman hakemusta. Muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös. Täydennysosaa ei muuttamisen yhteydessä muutoin tarkisteta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

19.12.2008/999:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

22.12.2009/1499:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

29.12.2009/1787:

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Lain 33 §:n 1 momentti ja 34, 35 ja 51 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Tällä lailla kumotaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta 18 päivänä tammikuuta 2007 annetun valtioneuvoston asetuksen (26/2007) 10 §.

Lain 33 §:n 1 momenttia sekä 34, 35 ja 51 §:ää sovelletaan, kun luopumistukea haetaan näiden lainkohtien tultua voimaan.

Lain 11 §:n 3 momentin 5 kohtaa ja 26 a §:ää sovelletaan, kun luopumistukea haetaan 1 päivänä tammikuuta 2011 tai sen jälkeen.

Lain 43 a §:ää sovelletaan luopumistukeen, jonka saajalle myönnetään luopumistuen täydennysosan lakkauttava eläke, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2011 tai sen jälkeen.

Lain 53 §:ää sovelletaan myös tukeen, joka on myönnetty ennen tämän lain voimaantuloa, jos toimenpide, josta voi seurata takaisinperintä, on toteutettu tämän lain tultua voimaan.

Lain 67 §:ää sovelletaan korvaukseen, joka maksetaan mainitun pykälän tultua voimaan.

Muilta osin tätä lakia sovelletaan, jos luopuminen tapahtuu 1 päivänä tammikuuta 2011 tai sen jälkeen, kuitenkin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2014. Jos luopuminen on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, luopumiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos luopuminen kuitenkin tapahtuu aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2011 mutta viimeistään 28 päivänä helmikuuta 2011 ja hakijalle on annettu maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 36 §:ssä tarkoitettu ennakkopäätös viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010, luopumiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Valtioneuvoston asetus maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosta 9.12.2010/797:

1 §

Maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta annettu laki (1787/2009) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011. Lain 33 §:n 1 momentin sekä 34, 35 ja 51 §:n voimaantulosta 1 päivänä tammikuuta 2010 säädetään mainitussa laissa.

2 §

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä syyskuuta 2010.

17.6.2011/683:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2011.

Tätä lakia sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tätä lakia sovelletaan, jos luopuminen on tapahtunut 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

22.12.2011/1436:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.